SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 198. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 16, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 16-го ЖОВТНЯ 1990 Ч. 198. РІК XCVII

УКРАЇНА ПОТРЕБУЄ ДОПОМОГИ

Київ (УПА). — Комітет Підтримки студентів, які голодують в столиці України від 2-го жовтня, випустив звернення до урядів усіх країн, до керівників держав, до парляментів, до молодіжних, студентських, громадських, профспілкових, правозахисних, пацифістичних та інших організацій, до всіх чесних людей плянети з закликом підтримати українських патріотів. У зверненні, між іншим, сказано:

„В наслідок антилюдської проімперської політики маріонеткового комуністичного уряду в Україні, у республіці склалася небезпечна ситуація, що загрожує соціяльними потрясіннями.

Розуміючи неминучість вирішення наболілих проблем, консервативний парлямент та зформований ним уряд не бажає йти на поступки народові. Конфронтація між корумпованою верхівкою та доведеним до відчаю трудовим людом сягає критичного рівня. У такій ситуації є небезпека введення військового стану і жорстокого придушення щойно народженої української демократії.

Тому кращі сини і дочки України, юнаки і дівчата, студенти різних вищих учбових закладів республіки вирішили вдатися до крайнього заходу — оголосили масову політичну голодівку, яка б примусила уряд і парлямент прислухатися до голосу розуму.

Студенти розташували наметний табір у самому центрі міста Києва, столиці України, на площі Жовтневої революції, біля підніжжя пам'ятника Ленінові. Вони висунули ряд політичних вимог, виконання яких, на їх думку, уможливить побудування демократичного правового суспільства: відставка голови Ради Міністрів УССР Віталія Масола; визначення терміну нових виборів на багатопартійній основі; прийняття постанови Верховної Ради про націоналізацію майна КПСС та ВЛКСМ на Україні; відмова від підписання союзного договору; повернення усіх громадян, які проходять обов'язковий термін служби в армії за межами України, а також забезпечення проходження військової служби громадянами УССР на території республіки.

Вся демократична громадськість України поділяє погляди молоді і підтримує ці вимоги. Але є підстави гадати, що збанкрутілий комуністичний режим, бажаючи продовжити агонію, може вдатися до репресій, піти на будь-які злочини, щоб зберегти своє панівне становище.

Світ пам'ятає жахливу трагедію на площі Тянаньмень. Для комуністів життя людини ніколи не становило жодної цінности. Трагедія може повторитися.

Ми закликаємо міжнародну громадськість, уряди та парляменти усіх країн прийти на допомогу Україні, підтримати її кращих синів у важку годину. Під загрозою — здоров'я і життя студентів, які голодують, під загрозою демократія української республіки. Допоможіть запобігти трагедії!"

Зв'язатися з Громадським Комітетом Підтримки Голодуючих у Києві можна Факсом 444-70-34.

В Чикаґо відбувся панель про чернівецьку недугу

Чикаґо (П. Пундій). — У п'ятницю, 21-го вересня тут відбулися сходини Українського Лікарського Товариства Північної Америки з участю ширшого громадянства. Цей вечір відбувся в Українському Культурному Осередку. Сходини відкрив і привітав гостей голова Відділу Іллиной д-р Василь Лончина, який в коротких словах з'ясував досягнення відбутого лікарського конґресу в Києві і у Львові та невідрадні економічні й проблеми здоров'я в Україні.

Відтак доцент Іллинойського університету д-р Данило Григорчук дав обширний академічний доклад про недугу дітей з облисінням голови, що панує в Чернівцях від осені 1988 року. Він подав повну історію цієї недуги та її ще недосліджені причини, але мабуть затруєння шалієм та іншими токсичними занечищеннями повітря і довкілля.

Після доповіді відбулася дискусія та товариська гутірка при каві і солодкім.

Друга частина — це був панель лікарів, що брали участь в III Конґресі ОФУЛТ в Києві та у Львові в серпні 1990 року, про їхні переживання і спостереження в Україні.

Найперше промовляв проф. д-р Василь Трухлий, що перевів дві показові гінекологічні операції у Львові, про теперішній стан медицини в Україні. Лікарі самі по собі добре теоретично приготовані, а особливо професори і доценти, але брак найновішої медичної техніки і медикаментів та дуже примітивне устаткування в лікарнях є причиною, що піклування над хворими є абсолютно незадовільне. При тому економічні труднощі, брак товарів щоденного вжитку та низька платня для лікарів і медичного персоналу обнижують медичне обслуговування для хворих.

Після проф. Трухлого забрала голос кардіолог і голова Головної Управи УЛТПА д-р Марія Клодницька-Процик. Вона також бачила низький стан медицини, але відчула велику доброту і гостинність людей в Україні. Вона сказала, що українські лікарі з діяспори вже помогли устаткувати модерною апаратурою два шпиталі (в Києві і у Львові) для хворих дітей із чорнобильської атомової катастрофи та відновлення і відкриття Шпиталю Народної Лічниці ім. Митрополита Андрея Шептицького у Львові. Посвячення відбулося 11-го серпня 1990 року під час лікарського конґресу у Львові. Крім цього українські лікарі з діяспори уділили понад 1,000 лікарських консультацій в Києві та у Львові.

Потім говорив очний хірург і спеціяліст проф. Андрій Левицький, який поділився своїми особистими спостереженнями і переживаннями в Україні. Він мав нагоду зустрітися з Юрієм Шухевичем, якого думає спровадити до Америки для лікування очей.

При кінці говорив д-р Тиміш Трусевич, який дякував своїм батькам, що посилали його до української школи і Пласту, де він навчився української мови та пізнав культуру і історію України. Він також говорив про свої спостереження і переживання в Україні та вже написав довшу статтю про Чорнобиль і совєтську медицину в англомовній ґазеті The Beacon - News, Accent 9-го вересня 1990 року.

С. МАРЧЕНКО ПРО ІСТОРИЧНІ ПАМ'ЯТКИ

Ню Йорк. — Тут, в суботу, 20-го жовтня, відбудеться доповідь члена Народного Руху України, фотокореспондента науково-популярного журналу „Пам'ятки України" Сергія Марченка про історичні пам'ятки України. Доповідь буде ілюстрована озвученими прозірками з життя сучасної України (З'їзд Народного Руху України, 500-річчя Запорізької Січі, вивішення синьо-жовтого прапора у Києві та інші). Доповідь влаштована НТШ та відбудеться в його домі, 63 Четверта аве., між 9-ою і 10-ою вулицями.

Міністер охорони здоров'я зустрівся з голодуючими студентами

Київ (УПА, УНІАР). — Голова Народної Ради академік Ігор Юхновський повідомив на сесії Верховної Ради України, що два учасники головідки у Києві потрапили до лікарні в тяжкому стані. Представники студентів заявили народному депутатові, що в разі іґнорування їхніх вимог, студенти вдадуться до масового самоспалення біля пам'ятника Ленінові.

Зі студентами, які голодують, 7-го жовтня зустрілися І. Юхновський та міністер охорони здоров'я Юрій Спіженко. З ними розмовляв представник студентів Маркіян Івасишин. Було названо три вимоги, після задоволення яких представники студентства погодилися розпочати переговори: усунення з уряду В. Масола, непідписання союзного договору та проходження військової служби в межах України.

Як повідомив член Української Студентської Спілки (УСС) Ігор Шумов, організаційний комітет прийняв рішення не припиняти голодування до вирішення цих питань. Після позитивного вирішення цих питань учасники акції вважають можливим розпочати переговори щодо механізму націоналізації майна КПСС та розпуску Верховної Ради.

На 7-го жовтня голодувало 158 студентів з 25 міст України. На адресу комітету голодівки надійшли повідомлення з вищих учбових закладів Омська, Воркути та Тбілісі, студенти яких плянують провести акції на підтримку вимог українських студентів.

На підтримку вимог голодуючих вже зібрано понад 20,000 підписів. Підписи збираються біля місця проведення голодівки. Депутат І. Юхновський на доручення Верховної Ради втримує постійний контакт зі студентами і є членом комісії ВР для розгляду вимог голодуючих.

Делеґація від трьох інститутів Івано-Франківського — педагогічного, медичного та нафти і газу — виїхала до Києва на підтримку голодуючим студентам. Лідер Української Студентської Спілки Олесь Доній на мітинґу 10-го жовтня заявив, що УСС не допустить спроб самоспалення. Як уже повідомлялося, з 10-го жовтня голодують також 9 депутатів Верховної Ради, серед них: Степан Хмара, Яків Зайко, Богдан Ребрик, Федір Свідерський, Левко Горохівський, Віктор Бедзь, Володимир Колінець, Олександр Гудима, Марія Кузьмко.

Словацька урядова делеґація перебувала у Свиднику

Свидник, Словаччина (М. Мушинка). — В окрузі Свидник на Пряшівщині, єдиному окрузі з абсолютною перевагою українських сіл, протягом кількох днів працювали члени Комітету для національностей, етнічних груп і прав людини Словацької національної ради.

В центрі уваги делеґатів словацького парляменту були питання взаємин між Греко-католицькою і Православними Церквами та русинсько-українське питання. Ці проблеми депутати найвищого законодавчого органу Словаччини досліджували у свидницькій швейній фабриці та на машинобудівельному заводі. Відвідали вони теж українські села Кечківці, Шариський Щавник та інші, де проблеми взаємного співжиття є найбільш незадовільні. Про результати свого дослідження вони будуть інформувати Словацьку національну раду.

Відбудеться концерт У. Пінковської-Сенчишин

Юніон, Н.Дж. — Тут в суботу, 10-го листопада, відбудеться концерт молодої піяністки Уляни Пінковської-Сенчишин. В програмі концерту — твори Баха, Бетовена, Шопена, Ліста, Ревуцького і Барвінського. Початок концерту о год. 6-ій вечора в „Малому театрі" Кін коледжу, Морріс аве.

У. Пінковська-Сенчишин

Молода піяністка вже виступала з концертами в метрополітальній окрузі, вона виступала з півгодинною програмою на телевізії, взяла участь в конкурсі „Міс Америка", де виграла першу нагороду за талант.

Уляна Пінковська-Сенчишин закінчила студії в музичній школі Джуліярд, а тепер веде власну школу у стейті Вірджінія.

Дохід з концерту молодої піяністки призначений на Українську Католицьку Церкву в Україні.

Вийшло нове число „Надбужанської Землі"

Блумінгтон, Інд. — На днях вийшло нове число — 13-те органу Об'єднання Надбужанців „Надбужанська Земля".

На зміст числа складаються такі матеріяли: Роман Рахманний — „Ідея і чин надбужанців"; Степан Ґела — „Червенські городи в насвітленні деяких польських науковців"; В. Г. — „Ніколи не запізно"; Список надбужанців загинувших в польському концтаборі Явожно; М. Мартинюк — Вісті з редколеґії збірника; Обіжник Головної Управи ОН; Я. Бігун. Список пожертв на Видавничий фонд збірника „Надбужанщина"; Відійшли від нас; Вістки з Надбужанщини; „Пісня холмських повстанців"; Короткі інформації тощо. Число має 27 сторінок і коштує 2.50 дол.

Адреса: The Buh River Region Association, P.O. Box 1694 Bloomington, Ind. 47402.

ГОСТИННИЙ ВИСТУП А. ПАЛАМАРЕНКА

Філядельфія. — Український Освітньо-Культурний Центр у Філядельфії влаштовує виступ з читанням мистецького слова Анатолія Паламаренка, відомого артиста Київської філармонії і телевізії. Вечір відбудеться в УОКЦентрі у неділю, 21-го жовтня, о годині 5-ій по полудні.

ЗАХІДНІ НІМЦІ ПІДТРИМАЛИ У ВИБОРАХ ПАРТІЮ Г. КОЛЯ

Берлін. — Східні німці, віддаючи перший раз голоси у вільних виборах і вибираючи представників до леґіслятур цієї частини, яка колись входила до Німецької Демократичної Республіки (Східньої Німеччини), віддали перевагу для урядової партії Християнських демократів, спричиняючись тим самим до великої перемоги канцлера Гельмута Коля, який тепер матиме велику підтримку.

Вибори, які відбулися на території колишньої Східньої Німеччини в неділю, 14-го жовтня, були першими демократичними виборами після об'єднання Німеччини 3-го жовтня і вони є наявним показником, як голосуватимуть східні, а також західні німці, в загальних парляментарних виборах заповіджених на грудень цього року. Вільних виборів у східній частині не було від 1933 року, тобто від перехоплення влади Адольфом Гітлером.

З обрахованих 95 відсотків голосів виборців консервативна партія Християнських демократів отримала 54,1 відсотків голосів, Соціял-демократична партія заледве 38,8 відсотка.

Політики усіх німецьких партій напружено очікували висліду голосування, яке вони, як також багато політичних аналітиків, вважають барометром голосування в грудні і укладу політичних сил в майбутній Німеччині. Треба підкреслити, що східні німці підтримали партію Г. Коля в першому і другому голосуванні, зруйнувавши тим самим великі надії соціял-демократів, які надіялись при допомозі східніх голосів знову прийти до влади в центральному уряді.

Очевидно, керівники Християнсько-демократичної партії вважають вислід голосування підтримкою загальної політики Г. Коля, який попровадив Німеччину шляхом об'єднання, не зважаючи на те, що за це він, зглядно його уряд, заплатив дуже високу ціну фінансового і морально-політичного характеру. Совєтський Союз, як кажуть економічні спостерігачі, отримає понад 20 біл. долярів економічної допомоги, а крім того уряд Німеччини погодився побудувати помешкання для совєтських вояків і їхніх родин, щоб таким способом приспішити їхню евакуацію із Східньої Німеччини до СССР.

Оскар Лєфонтейн, керівник Соціял-демократичної партії у східній частині заявив кореспондентам, що він оптимістично дивиться на майбутній уклад політичних сил і теперішню перемогу християнських демократів не можна вважати постійною. „За сім й пів тижнів ситуація може виглядати зовсім інакше", — заявив Фонтейн, який поведе соціял-демократів до парляментарних виборів.

Можна передплатити львівську газету

Лексінґтон, Н. Й. — „За Вільну Україну", народний часопис, видання Львівської Обласної Ради Народних Депутатів, щоденник, який появляється п'ять разів у тижні у Львові, інформує, насвітлює події не тільки в Західній Україні. Часопис веде боротьбу із заскорузлістю, антинародністю партапарату. Тепер часописові загрожує фінансове обмеження, труднощі з доставою призначеного паперу.

Ділово співпрацюючи, за осібним домовленням, видавництво М.П. Коця оголошує передплату на газету „За Вільну Україну" на 1991 рік летунською поштою.

Зголошення слід висилати не пізніше 30-го листопада 1990 року разом з оплатою 65 ам. дол. на адресу: M.P. Kots Publishing P.O. Box 30, Lexington, N. Y. 12452.

У СВІТІ

ТИСЯЧІ РОБІТНИКІВ найбільшого індустріяльного комплексу в Празі висипали на площу Старого міста минулого четверга, щоби в цей спосіб запротестувати проти промови провідника Комуністичної партії, в якій він натякає на закінчення апатії серед членів своєї партії після минулотічної „аксамітної" революції в Чехо-Словаччині. Демонстранти обурювалися проти виступу першого секретаря Комуністичної партії Васіля Могоріти та домагалися переведення в життя урядових пропозицій ліквідації посілостей Комуністичної партії, набутих впродовж років її панування незаконним шляхом. Тому що ця промова В. Могоріти викликала таке загальне обурення не тільки серед протестуючих робітників, але й серед загального населення, включно з чільними особистостями теперішнього уряду президента Вацлава Гавела, комуністи зразу почали вияснювати та оправдувати виступ свого провідника. Речник Комуністичної партії Йозеф Гора на всі способи старався злагіднити ситуацію різного роду поясненнями та й договорився до того, що його шефа думки були взяті з контексту цілої промови та неправильно інтерпретовані.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ Північна Корея звільнила з ув'язнення двох японських моряків, що їх вони захопили 1983 року та оскаржили у шпигунстві. Цей жест зі сторони Пйонянґу був спонукою для японського прем'єр-міністра Тошікі Кайфу та інших політичних провідників Японії похвалити Північну Кореюс за таку „гуманітарну чуйність". Це потягнення зі сторони Північної Кореї в загальному сприйнято, як примирливе простягнення руки ще перед початком переговорів поміж обидвома країнами з метою відновлення дипломатичних відносин після 45-літньої перерви. Обидва моряки, Ісаму Беніко та Йошіо Курікура, капітан і головний інженер японського вантажного судна, були схоплені та оскаржені за шпигунство та засуджені на 15 років тяжкої праці, як реванж за те, що північнокорейський вояк, заховавшись в японському судні, котре зупинилося в одному з портів Північної Кореї, втік на волю.

У ЧЕТВЕР, 11-ГО ЖОВТНЯ, совєтське пресове аґентство ТАСС подало вістку, що підсилювальна ракета, яка на думку американських міжпростірних спеціялістів була сателітом-шпигуном, вибухла кілька секунд перед запущенням у простір. Аналітики твердять, що вибух був дуже сильний, значно пошкоджено запускну площадку, а це може скомплікувати заходи совєтів продавати міжпростірне приладдя їхнього виробу на Заході. Згідно з повідомленням аґентства ТАСС вибух стався 4-го жовтня на міжпростірній базі Байконур у Казахстані. Людських жертв чи поранень не було. Спеціяльна комісія розглядає причини цього вибуху. Скромна вістка з трьох речень не подала мети запуску цього сателіта чи інших подробиць, включно з тим чому цю вістку було подано з однотижневим спізненням.

РАДА БЕЗПЕКИ ОСУДИЛА ІЗРАЇЛЬ

Ню Йорк. — Пізно увечорі в п'ятницю, 12-го жовтня, Рада Безпеки ООН одноголосно прийняла резолюцію, яка осуджує Ізраїль за розстріл палестинців коло Стіни Плачу в Єрусалимі.

Резолюція Ради Безпеки, спрямована на збереження єдности країн світової спільноти в дні кризи у Перській затоці, була прийнята після тижневих дебатів з приводу того, чи є в ООН підстави для вмішування в події, що мали місце в Єрусалимі минулого понеділка. Як відомо, ЗСА виступили, хоч і без наполегливсоти, проти будь-яких дій ООН щодо Ізраїля. В кінцевому підсумку резолюція була прийнята, хоч її текст у своєму остаточному варіянті значно м'якший, ніж попередній і в деякій мірі осуджує також і палестинську сторону.

Коло півночі було прийнято рішення післати в Ізраїль групу експертів ООН, які повинні вияснити обставини подій на Храмовій горі, коли загинули 21 і було поранено коло 150 палестинців. Суперечки в цій справі були викликані вимогою представників Палестинської Визвольної Організації не лише провести незалежне розслідування, але й „дати рекомендації щодо захисту арабського населення, яке проживає на окупованих територіях". З'єднані Стейти настоювали на тому, щоб обмежитися повідомленням міжнародної комісії про результати розслідування. Остаточний варіянт резолюції Ради Безпеки передбачає „розслідування і висновки" з приводу кровопролиття коло Стіни Плачу".

Ізраїль виступив з критикою прийнятого рішення, яке практично відповідає вимогам ПВО. В той же час воно сприяє політичному союзові держав Заходу і ряду арабських держав, які приєдналися до санкцій ООН проти Іраку. Поряд з цим довгі дебати показали очевидне розходження в становищі, яке зайняли ЗСА і решта держав-членів Ради Безпеки щодо їх ставлення до Ізраїля.

Ізраїльський уряд відкинув резолюцію Ради Безпеки і осудив рішення вислати делеґацію ООН, щоб на місці перевірити справу кровопролиття і заявив, що ізраїльські чинники не будуть співпрацювати з комісією Організації Об'єднаних Націй.

Відновлюються старовинні тексти

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — До Гарвардського Проєкту для відзначення Тисячоліття Християнства в Україні входить плян видання корпусу всіх основних давніх пам'яток писемности українського народу. Вже немало зроблено для реалізації цього пляну: у розпочатій проєктом серії „Гарвардська Бібліотека Давнього Українського Письменства" вийшло дев'ять томів і йде праця над дальшими томами, з яких три з'являться ще цього року.

„Відновлення старовинних текстів — з мікрофільму на Макінтош" (комп'ютер) („Renewing Ancient Text From Microfilm to Macintosh") — це заголовок статті про Гарвардський Проєкт, яка появилася в часописі „Harvard University Gazette". Автор Кен Геверц пише:

„Том Карні розкрив коробку з кільканадцятьма тісно звиненими мікрофільмами. 'Це цінні стародавні рукописи, які мають стати книгами', — сказав він. Мікрофільми прислали до Гарварду совєтські науковці, дуже зацікавлені в тому, щоб ці вартісні, але досі занедбані рукописи були опубліковані в сучасних виданнях. Карні технічний редактор 'Гарвардської Бібліотеки Давнього Українського Письменства' відповідає за формування з цих фільмів готових книг".

„При підготові факсимільних видань роботи Томи Карні починається тоді, коли з мікрофільмів готується фотодрук; він перевіряє рукопис сторінку за сторінкою і, знайшовши нечіткі місця, звертається до інституцій — постачальників мікрофільмів, з проханням перефотографувати нечіткі частини... При праці над перекладами є і інші завдання, він мусить працювати разом з перекладачем, редколеґією і відповідальним редактором, підготовляючи текст до друку. Нерідко треба перебрати десять версій перекладу, поки можна здати відповідний текст до друку... Український текст Т. Карні вводить у комп'ютер, запрограмований до вживання кириличної азбуки".

В АМЕРИЦІ

АҐЕНТИ ФЕДЕРАЛЬНОГО управління боротьби з наркотиками провели в середу, 10-го жовтня, пресову конференцію, на якій перед журналістами була розкладена на довгих столах здобич з останнього рейду: пачки грошей на суму 14 міл. дол. та пакунки з наркотиками. Вдала операція була проведена завдяки арештам контрабандистів в січні 1989 року, коли було конфісковано 18,7 міл. дол. Тепер було арештовано п'ять осіб, які готували ці гроші до висилки кокаїновим баронам в колюмбійському місті Калі.

ЕКОНОМІЧНИЙ СПАД, який захопив індустрію нерухомостей, криза на Близькому Сході, зростання кількости безробітних, всі ці фактори неґативно відбиваються на банкових корпораціях та забезпеченевих компаніях. Шостий найбільший банк в країні „Кемікал Бенк" проголосив різке зменшення дивідендів. Серед банків, які зазнали великих шкод через кризу індустрії нерухомостей, опинилися такі: „Сітікорп", „Мануфекчурер Ґановер", „Бенк оф Ню Йорк", „Фирст Чикаґо Бенк". Всі вони зменшують виплати дивідендів своїм акціонерам. Таким чином „Кемікал Бенк" заощадить 44 міл. дол. щорічно, відкладаючи цю частку як додатковий капітал. Втрати, які зазнав цей банк за останніх чверть року, нараховують 43,7 міл. дол. та викликані крахом комерційних фірм нерухомостей, що займались будівництвом на північному сході. Тепер банки змушені обмежити позички та зменшити виплати дивідендів.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС вплинуло від членів УНС до суботи, 13-го жовтня, 3,855 чеків — дивіденд, відсоткві від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

97,201.56

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Ірак, бюджет і химерні настрої

Ще два місяці тому Джордж Буш був, поруч із Двайтом Айзенгавером, найпопулярнішим президентом Америки у цьому сторіччі. На популярність Буша склалися не тільки всім наявні його успіхи у закордонній політиці, але методика праці і „людський" підхід — шукання зв'язку з громадянами, активне зацікавлення спортом, гурт першорядних найближчих дорадників. Ще два місяці тому ніхто не сумнівався, що у найближчих президентських виборах Буш кандидуватиме на другу каденцію і напевне виграє. Коли з початком вересня настала криза в обширі Перської затоки, то газетні та радіо і телевізійні коментатори одверто писали й говорили, що коли та криза на Близькому Сході успішно закінчиться війною чи дипломатичними заходами або під тиском бльокади, Буш матиме вигру у 1992 році „в кишені", без ніякої власної аґітації. Така ситуація була, повторюємо, ще кілька тижнів тому. Ця ситуація так раптово і різко змінилася, що у редакційній секції „Ню Йорк Таймсу" з 10-го жовтня появилася стаття п.з. „Раптом Буш має підстави лякатися 1992 року". За всіма опитами його популярність впала з близько 80 відсотків опитуваних до 52 відсотків.

Склалися на це дві головні причини. Криза на Близькому Сході затягається. Поведінка Саддама Гуссейна вказує, що він мирно не відкличе військ з Кувайту. Бльокада завела. Хоч обидві Палати Конґресу одобрили політику Буша і хоч нема тепер тієї масової втечі молодих мужчин до Канади, як це було за В'єтнамської війни, проте перспектива війни за тисячі миль від Америки, проти ворога, який має ґазову і бактеріологічну зброю, мусить лякати широкі кола суспільства. Вже тепер, коли написані ці рядки, загинули в пустині Савдійської Арабії понад 30 американських вояків від нещасливих випадків чи під час вправ. Це суща дрібниця у порівнянні з втратами, що їх принесла би гаряча війна. Друга причина — це непередбачений конфлікт між Білим Домом і Конґресом на тлі державного бюджету на новий фіскальний рік, що вже почався. Астрономічний дефіцит державного бюджету, що його одідичив вже Роналд Реґен, вимагає обов'язкового зменшення видатків.

У своїй виборчій кампанії у 1988 році Буш урочисто заповів, що не буде підносити ніяких податків. Коли виявилося, що просто неможливо поважно зменшити видатки і збалянсувати той бюджет без ніяких нових податків, Буш погодився на деякі нові посередні податки, як алькоголь, цигарки, косметика тощо. Бюджетова комісія схвалила компромісовий проєкт нового бюджету і Буш заапелював окремою промовою до обох Палат Конґресу і до народу той проєкт прийняти. Лідер демократичної більшости в Палаті Репрезентантів приєднався до заклику Президента, але в голосуванні Конґрес той проєкт відкинув. Настала рідка в історії Америки криза. Хоч насправді Буш не був тут винуватий, але в опінії широких кіл громадян його повага потерпіла, бо ось навіть частина республіканців голосувала проти рекомендованого ним бюджету.

Автор згаданої вгорі статті у „Ню Йорк Таймсі" признає, що коли б криза на Близькому Сході закінчилася перемогою міжнародної коаліції, яку зорганізував Буш, то його популярність частинно зросла б. Але це вже гіпотетична надія. Слабість Республіканської партії у тому, що віцепрезидент Дан Квейл не зміг здобути собі популярности. Слабість Демократичної партії у тому, що вона не мала поважного кандидата у виборах 1988 року і не має тепер. Програ Джорджа Буша у найближчих президентських виборах була б для Америки і міжнародного світу політичним землетрусом. Але в Америці все можливе.

70 ВІДСОТКІВ інтелектуального рівня особистости успадковується. До такого висновку прийшли вчені після визначення IQ (показника інтелектуального рівня) двох близнюків, які виховувалися в цілком відмінних умовах після народження. Попередні вивчення вказували на те, що людина успадковує лише 50 відсотків інтелекту від своїх батьків. Хоча деякі психологи та соціологи вважають, що висліди тестів не можуть бути мірником тому, що вони залежать від багатьох різних умов.

Володимир Левенець

КОМПАРТІЯ БОЇТЬСЯ ДЕМОКРАТІЇ

Не зважаючи на голошений в урядовій пресі плюралізм політичного життя і прийняття закону про рівність усіх політичних партій в Совєтському Союзі (принаймні на папері), Комуністична партія СССР, яка все ще вважає себе авангардною політичною силою в комуно-московській імперії, день розкладу якої з кожним днем наближається, все ще мріє „навести порядок в Україні", як каже голова Верховної Ради УССР Леонід Кравчук, і позбутися тих сил, які, на її думку, ставлять собі за мету „захоплення політичної влади".

У зверненні ЦК КПУ, надрукованому у партійній газеті „Радянська Україна" в числі з 29-го вересня, згущено цілу масу інсинуацій і брехливих обвинувачень на адресу Руху і тих політичних сил, які підтримують партії Демократичного Бльоку, партій, які на думку комуно-партійних ідеологів, „не виключають й насильства, перейшли у відкриту атаку на Верховну Раду УССР, уряд республіки, Компартію України, на всі здорові сили. Лунають заклики до фізичних розправ над комуністами. Всенародне обурення викликали акти вандалізму щодо пам'ятників В.І. Ленінові, іншим історичним діячам, визволителям республіки від гітлерівських загарбників. Нерідко це робиться з санкції місцевих Рад. Час прямо сказати, що на чолі деструктивних сил, які діють за принципом 'чим гірше — тим краще', стоять не тільки антикомуністичні Українська Республіканська Партія і СНУМ, але й представники екстремістського крила Руху".

Ця цитата взята зі звернення ЦК КПУ, поміщеного напередодні великої демонстрації у Києві й багатьох інших містах УССР, якою організації Демократичного Бльоку протестували проти підписання нового союзового договору, нового московського обману.

Демонстрації, заповіджений одноденний страйк робітників та інші вияви протесту комуністичні вожаки, не знаючи правдивого змісту слова „демократія" і як вона функціонує на практиці, вважають, що демонстрації в користь поширення свободи, для підтримки економічної і політичної незалежности республік, є „анархією", „беззаконням", „націоналістичним заговором" тощо. Тому вони закликають народ і своїх комуністичних депутатів у Верховній Раді УССР „встановити у нашому домі справедливий порядок", голосувати за форму „оновленого соціялізму", за „мир і спокій". Все це очевидно фразеологія, позбавлена правди і основного змісту. У закликах немає ані одного слова про побудову своєї власної незалежної держави, вони й далі мріють залишитися васалами Москви, колонією комуно-московської імперії. Для них є чужою думка про можливість повного розпаду імперії і побудови на її руїнах національних самостійних держав.

Тому не випадково з гострою критикою організацій Демократичного Бльоку, а навіть депутатів Верховної Ради УССР, критиків теперішнього комуністичного режиму та його нездібностей розв'язати основні економічні, екологічні та політичні питання в республіці, виступили Леонід Кравчук, теперішній голова Верховної Ради, і його права рука, голова Ради Міністрів УССР В.А. Масол, та інші на сторінках газети „Радянська Україна", яка чимраз більше повертається „до старих часів" сталінської практики систематичного нападу на „українських буржуазних націоналістів", знайшовши собі нові жертви — Українську Республіканську Партію (УРП) і Спілку Незалежної Української Молоді (СНУМ) та „неспокійних рухівців". Для прикладу ми хотіли б тільки подати заголовки з одного- 219-го числа згаданої газети з 26-го вересня, які говорять самі за себе: „Кому це вигідно?", „Всупереч здоровому глузду", „Схаменімося", „Не надбати добра на ворожнечі", — довга стаття О. Мороза, депутата Верховної Ради УССР, та багато іншого матеріялу. Крім того „Радянська Україна" продовжує галанівські традиції і практику, підогріває ворожнечу між поодинокими національностевими групами, мешканцями в Україні, друкує пасквільні статті проти ОУН, УПА та їхніх керівників, еляборати з архівів КҐБ, виступає проти поширення української національної символіки, Національного гимну, не допускає жодної конструктивної дискусії на своїх сторінках про потребу змін, справжню, а не фіктивну суверенність України, закликає всесоюзну і республіканську владу „зупинити хвилю насильства, руйнування пам'ятників, беззаконня, громадської непокори".

Ось чого їм хочеться. Всеукраїнської покори Москві і київським лакеям з Комуністичної партії, бож Компартія, як показує практика і комуністичні з'їзди, жодній реорганізації не підлягає, вона й далі хоче верховодити народом. У кожному відношенні Комуністична партія України не відрізняється-

(Закінчення на стор. 4)

Любомир Онишкевич

ЕТИКА І ЕКОНОМІКА

I.

Останніми часами багато уваги присвячено в нашій пресі питанням економічної розбудови України. Тут варто б висунути інший аспект цієї проблеми: відношення етики і моралі до економіки. Можна спитати: що можуть ці дві речі мати зі собою спільного? Насправді, хоч в цьому випадку — дуже багато і то в різних площинах.

Поперше — це факт, що 50 чи 70 років життя під комуністичним режимом відібрали від населення будь-яку охоту до праці. Люди працювали для уряду, який їм нічого або дуже мало за це платив. Праця людини, його підвишки, промоції тощо — не мали нічого спільного із тим, чи людина працювали важко, чи взагалі не працювала. Пощо ж було працювати, яка була кому з того користь? „Чи я дурний — працювати на совєтську владу?" Люди тільки й думали про те, як з роботи викрутитись. Ба, щобільше — це було свого роду пасивним спротивом проти режиму, способом, як боротись із осоружною системою та режимом. Часто було це своєрідним геройством: „Ось, я їм показав!". Це був своєрідний пасивний саботаж.

До того ж, людям відібрано все їхнє майно. Ніхто не працював для себе, тільки „для пана" — як колись на панщині. Бо яка ж різниця, чи це був пан, чи колгосп? І так, чи це реміснник, чи продавець в крамниці, чи робітник на заводі, а головно — селянин, кожний працював для когось там у Москві, кого він ненавидів. Очевидно, наслідки такого наставлення відбились на цілій економіці, але найбільш на аґрикультурі, — селянин, український селянин колись гарував від ранку до ночі. Але в колгоспі він відпрацьовував своїх вісім, чи 10 годин і його більше нічого не обходило.

Це все можна описати поняттям „етика праці", себто мотивація, охота до праці — і її відсутність в умовах СССР. Лиш народи, в яких існує сильна етика праці, втішаються високою продуктивністю праці і тому можуть бути економічно успішні в світі. В СССР, зокрема в Україні, будь-яку етику праці людям відібрали, тож економія перебуває сьогодні в критичному стані. В стані кризи була вона ще за Брежнєва, і тому то Ґорбачов почав свою економічну реформу — перебудову. Але це не була як слід продумана досконала реформа. Не зважаючи на всі зміни, Ґорбачов ніколи не наважився перевести в життя тих конечних економічних змін, які мали можливість стан змінити: привернення приватної власности, введення вільного ринку, заведення вільних цін на товари тощо. Люди і далі працюють „для пана", для Москви. Єдина різниця — що тепер їх менше підганяють. Тож люди ще менше працюють, ніж перед тим.

Якийсь час виглядало, що економіка в СССР децентралізується: що республіки будуть мати контроль над економією, а ці республіки (в тому й Україна) привернуть приватну власність, роздадуть землю селянам, створять приватні підприємства тощо. Але ж спанікований Ґорбачов тепер, під тиском „старозаконних" комуністів, повертається назад до старої централізованої системи. Якщо він своє перепхає, то не буде окремих економік в республіках, не буде вільного ринку, не буде економічної свободи громадянам. І тому і надалі не буде етики праці, а продуктивність ставатиме щораз то нижча, бо людей не буде легко загнати назад в ярмо і вони щораз більше будуть воювати з Москвою, або пасивним способом Ґанді, або ж і активно. Ґорбачов (чи його наступники) тоді в розпачі повернеться до теро ру, щоб людей загнати до праці. Вислід: або зворот до сталінізму, або цивільна війна, — бож люди вже добровільно не сприймуть диктатури і переслідувань з Москви. (Маємо надію, що теперішня контрофензива консервативних апаратників закінчиться скорим фіяском, бо інакше може прийти до дуже загрозливої світової катастрофи).

Саботаж економіки працівників не обмежується лиш на тому, що люди не працюють (себто, крадуть свій час, за який вони дістають заробітну платню). Саботаж є далеко ширший: люди крадуть (чи, як то евфемістично там зветься — „несуть") все, що можна. Якщо комусь треба, скажімо, дошку, то він не йде до крамниці, щоб її купити (бо там її нема все одно), а йде до робітників на конструкції, щоб вони йому ту дошку вкрали, за відповідну винагороду, очевидно. Ціла дірява „радянська економіка" (це теж евфремізм) на тому і полягає.

Як міг народ, який колись мав таке високе почування моралі і етики, це все втратити? Чи ця традиційна мораль не могла втримати від цього людей. Виглядає — ні. Мораль полягає на релігії, а релігію комунізм від народу відібрав, а на її місце не залишив нічого іншого. Бож комуністична ідеологія, яка основувала всі свої етичні засади на безпідставному альтруїзмі і гуманізмі, ніколи в нас не прийнялась. Дискредитували її самі ж комуністичні провідники, які проповідували одне, а робили друге. Чи може хтось вважати за гріх красти від уряду, який був відповідальний за голод 1933 році, за „ҐУЛаґи", за Чорнобиль?

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Василь П. Сидоренко

Концерт М. Дольницької

У понеділок, 24-го вересня на 17-му концерті молодих українських музик-виконавців, виступила молода піяністка Маруся Дольницька. Концерт відбувся у залі Українського Культурного Центру в Торонто, під патронатом Українського Музичного Фестивалю, АДУК. та Музичного Інституту ім. Миколи Лисенка.

М. Дольницька живе у Монтреалі, де в МекҐілл університеті здобула ступінь маґістра у клясі фортепіяна. У Торонто вона здобула перше місте на 2-му фестивалі Людкевича 1986 року та вже не раз успішно виступала в серії концертів молодих українських музик-виконавців. Протягом останніх двох років молода піяністка продовжувала свої музичні студії при Державній музичній академії у Відні.

Останнього разу піяністка приємно здивувала слухачів своїм блискучим виконанням віртуозних творів европейських та українських клясиків. І цього разу вона виявила свій надзвичайний мистецький талант у вимагаючій концертовій програмі. Маруся Дольницька виконала В.А. Моцарта (1755-1791) „Сонату Це-дур" К. 330; Ф. Шопена (1810-1849) „Мазурку" оп. 59 ч. 1. і „Польонез-фантазію Ас-дур" оп.6і; Дмитра Бортнянського (1751-1825) „Сонату Бе-дур"; Б. Батока (1881-1945) „15 Мадярських Народних Пісень"; Левка Ревуцького „Пісню" оп. 17, ч. 1; Миколи Лисенка (1842-1912) „Другу Рапсодію"; та на додаток Михайла Глінки (1804-1857) „Жайворонок".

Клясична форма сонати осягнула рівень найвищого мистецького розвитку у фортепіяновій творчості Моцарта. Маруся Дольницька виявила себе досконалим виконавцем цієї форми. Від елеґантних фраз першої частини до перлистих пасажів останньої, мистецькість та ґрація виконання чітко об'являли форму сонати. Навіть почерез спокійну ліричну середню частину твору піяністка зберегла прозорість клясичної форми.

Фортепіянові сонати Бортнянського, написані на зразок сонат італійського композитора Д. Скарлятті (1685-1757). Хоч із історичного боку сонати Бортнянського відограють велику ролю в історії української музики, вони своїм технічним розвитком не дорівнюють творам доби Моцарта. Все ж таки, у доброму виконанні цієї піяністки соната Бортнянського прозвучала цікавою і надхненною, наповненою слов'янським духом.

Як завжди, М. Дольницька виявила себе досконалим виконавцем музики Шопена. Не тільки у ритмічних химерностях „Мазурки", але й в динамічних настроях „Польонез-фантазії" відчувалося високий рівень мистецької думки. Не кожен піяніст може із такою певністю й переконливістю виконувати твори Шопена.

У розмові з піяністкою після концерту виявилося, що вона дуже цікавиться музикою XX сторіччя. Тому зрозуміло, чому Маруся Дольницька із особливим чуттям виконала пісні Бартока. Їх густа і часом понура текстура, як також моменти бурхливої енерґії, вимагають досконалої техніки.

На закінчення концерту піяністка ще блиснула композиціями Ревуцького і Лисенка. Обидва твори побудовані на принципі вільних варіяцій, де кожне повторення музичної теми орнаментове щораз складнішими акомпаньяментами. Ніякі технічні труднощі не перешкодили бравурному закінченню концерту. А концертовим наддатком, піснею Глінки в обробці М. Балакірева (1837-1910), Ма-

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НЕ СЛІД ЗАМИКАТИСЬ В ҐЕТТО

У „Свободі" з 3-го жовтня був поміщений лист ред. Володимира Барагури, з приводу інтерв'ю зі мною в ч. 178. Я б хотіла дещо вияснити в тій справі і прошу не відмовити цієї моєї відповіді та помістити її на сторінках „Свободи".

Заввага ред. В. Барагури про нашого президента Дж. Буша була слушна, на тему того, що він не використав помочі українців у своїй виборчій кампанії та про губернатора М. Квомо, що відмовився підписати проклямацію незалежности. Годжуся вповні, що про такі речі треба пам'ятати особливо в часі виборів.

Однак, я тепер мала контакт лиш з жінками Барбарою Буш і Матильдою Квомо. Хочу пригадати шановному ред. Барагурі, що в сьогоднішніх часах на щастя є така свобода, що жінки не відповідають за діла своїх мужів.

Можливо, що коли б Б. Буш і М. Квомо були на постах своїх мужів, їхня настанова до вище згаданих справ була б інакша. Незалежно від того, поминмо наших невдач на політичному американському відтинку, це зовсім не дозволяє нам замикатися на майбутнє в українському ґетто.

Ірина Куровицька
Ню Йорк, Н.Й.

Мирослав Лабунька

МІЖНАРОДНИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНІСТІВ У КИЄВІ

I.

I. Генеза і організація

Зміна політичної ситуації в Україні, як і розвиток українознавчих студій (українїстики) у діяспорі стали поштовхом для створення окремої наукової асоціяції, що об'єднує спеціялістів у ділянці українознавчих студій у багатьох країнах світу. Ініціятива вийшла від вчених з України і діяспори, що зі зміною ситуації в Україні нав'язали останнім часом між собою зв'язки та творчу співпрацю. Крім індивідуальних зв'язків, важливими в цьому відношенні були зносини між керівниками й співробітниками деяких інститутів АН СССР (в першу чергу Інституту Українознавства ім. Шевченка, Інституту Мовознавства та Інституту Археології) та їхніми колеґами із Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету та Канадського Інституту Українських Студій.

Основуючі збори ініціяторів відбулись при нагоді конференції українїстів, що відбулась у днях 29-го травня — 3-го червня 1989 року в Неаполі та Еркуляно, в Італії, на яких продискутовано характер та завдання такої асоціяції, схвалено статут та вибрано першу управу. Там же рішено також скликати міжнародний конґрес українїстів у Києві. Назва цього новоствореного об'єднання спеціялістів у ділянці українїстики: Міжнародна Асоціяція Українїстів (МАУ), а назва її керівного органу: Міжнародний Комітет Українїстів (МКУ), першим головою якого був обраний академік Віталій І. Русанівський, директор Інституту Мовознавства АН СССР. Треба тут відмітити, що думки про створення такої асоціяції чи об'єднання кружляли вже віддавна, бо й потреба була очевидною, а то й конечною. Не було форуму для ділових зустрічів і обміну думок для великого числа вчених — спеціялістів різних ділянок українознавства в першу чергу в Україні, але також і поза нею у багатьох країнах світу (українців і чужинців). Однак ситуація, в якій находились вчені в Україні й взагалі українська наука, цьому ніяк не сприяла: навпаки — правлячі чинники й панівні кола в Україні робили все, щоб контактів таких не було й щоб українознавчі дисципліни ставали все більш, як говорилось — безперспективними. Ізоляція від зовнішнього світу, а від наукового чужинецького світу зокрема, створювала почуття саме такої безперспективности й сприяла русифікації.

МАУ за статутом є об'єднанням національних (фактично крайових) і реґіональних товариств, чи асоціяцій українїстів, що вже постали (нині їх є 13) чи ще постануть у різних країнах світу. Само постання МАУ і відбуття 1-го його Міжнародного конґресу — це найкращий доказ, що ситуація для української науки змінилась — в першу чергу в Україні, але також і поза Україною. Українознавство набуло, якщо так можна висловитись, прав громадянства, своєрідної респектабельности, а тим самим і визнання як окремої академічної дисципліни в наукових колах світу.

II. Праця Конгресу: доповіді, дискусії

Перший Міжнародний Конґрес МАУ, як уже повідомлялось у пресі (див. „Свобода", ч. 168, 1-го серпня ц.р.), відбувся у Києві у днях від 27-го серпня до 2-го вересня ц.р. Це вперше зорганізовано такого роду форум українїстів на такому рівні і в такому засягу, коли взяти до уваги кількість учасників і країн, з яких вони прибули, як і кількість виголошених доповідей, їхню якість та ширину й глибину трактованих тем. Підготовою конґресу займався окремий Організаційний комітет, що в його склад входили представники уряду УССР, академічних, культурних та громадських установ і організацій в числі шістнадцяти осіб. Формально Організаційний комітет очолював заступник голови Ради Міністрів УССР М.А. Орлик, а його заступниками були: віцепрезидент АН І.І. Лукінов і директор Інституту Мовознавства АН і президент Міжнародного Комітету Українїстів МАУ Віталій І. Русанівський.

Таке широке заанґажування державних, академічних і культурно-громадських чинників України в організації, фінансуванні (львину частину видатків покрито з дотації, що її отримано від уряду , а далі — від Спілки Письменників, т-ва „Україна", в-ва „Дніпро" й АН) й переведенню цього конґресу надало йому характер великої наукової імпрези всенаціонального значення, що без сумніву причинилось до його великого успіху. Дозволю собі тут висловити невеличку заввагу, що сподіваюсь, господарі не візьмуть мені за зле. Ідеться про привітання конґресу (що його ніяк не можна склясифікувати як 'ще одна, чергова імпреза', — яких може й не бракує у столиці України цими днями) міродайними чинниками Києва. Отож конґрес привітали (не подаватиму тут імен): містоголова Верховної Ради УССР, містоголова Ради Міністрів УССР, заступник президента АН УССР, заступник голови Міської ради Києва... Настирливо насувалось питання: а де ж голови?! (Правда, в пресі появилось було привітання конґресові за підписом голови Верховної Ради В.К. Кравчука).

Очевидно, що успіх таких многолюдних зустрічей, як конґрес, завжди залежить чимало від кропіткої, важкої організаційної праці, що її мусять виконувати далеко наперед, як і під час самої імпрези численні, часто безіменні працівники. Не інакше було й тим разом у Києві. І тому так тим, що взяли на себе цей великий і рівночасно почесний обов'язок зорганізувати конґрес, як і усім іншим, що причинились до його справного переведення, належиться від усіх учасників щире спасибі. Неможливо згадати усіх, що на таку згадку заслуговують, але все таки не можна поминути особливих заслуг головного промотора й керівника конґресу академіка Віталія Русанівського, що своїм тактом і хистом та вмінням проводити такого роду многолюдними зібраннями надав певний тон та забезпечив висококультурний рівень конґресу. Немала заслуга в тому й д-ра Миколи Жулинського та його співробітників із Інституту Літературознавства АН — Олекси Мишанича, Юрія Луценка, Миколи Сулими, що так віддано клопотались і переймались усіми більшими й меншими (але таки досить численними!) проблемами закордонних учасників та гостей, як і всіх місцевих керівників та секретарів секцій.

Варто тут згадати, що перед цим конґресом чи не найбільшим збором українських учених були правописна конференція, що її у 1927 році склликано було у Харкові.

Продовження буде.

Нове видання Алли Кудлай

Монтреаль. — Недавно фірма Євшан підписала угоду з Київським Держтелерадіом на розмноження та розповсюдження записів з України. Тут входитимуть різні жанри, включно з клясикою, оперою, популярними ансамблями та солістами, хоровими та симфонічними творами. Перший з цієї серії — це „Квіти з України", де співає Алла Кудлай, одна з найбільш популярних солісток на Україні. Ця касетка грає одну годину, і включає чудові виконання популярних естрадних та народних пісень під акомпаньямент естрадно-симфонічної оркестри та кількох популярних ансамблів. В цьому записі є композиції Івасюка і Білаша на слова Драча і Павличка.

Запис складається з таких пісень: „Привітайся, сонце, з землею", „Чуєш, мамо", „Журавлині ключі", „Поцілуй мене", „Балада про двох лебедів", „Твої рушники", „Щаслива, земле, будь", „Половина саду квітне", „Квітка дитинства", „Людям на добро", „Скрипалі-музиченьки", „Ой не плавай, лебедоньку", „Ой ти знав нащо брав", „Гиля, гиля, сиві гуси", „Ой на горі, на високій", „Калина", „Танго без відповіді", „Якщо жито сниться", „Моя таємниця", „Горобина".

Цю касету можна замовити телефонічно, поштою або через факс від фірми Євшан. Продажна ціна: 8,98 (амер.) або 10,98 (канад) за кожну касету. За дальшими інформаціями просим писати або дзвонити до фірми: Yevshan Corporation Box 325, Beaconsfield, Quebek H9W 5T8 (Tel: 514630-9858 or Fax: 514 630-9960).

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

повідомляє, що у зв'язку із введенням нової пенсійної грамоти та для перегляду всіх родів грамот УНСоюзу

— відбуватимуться —

СЕКРЕТАРСЬКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ СЕМІНАРІ 1990

для секретарів, організаторів та союзових діячів Округ, для познайомлення їх із новою пенсійною грамотою, користями всіх забезпеченевих грамот та для роздачі учасникам інформативних матеріялів.

Субота, 3-го листопада, 12:00 по пол. — 5:00 веч.
Округа ЧИКАҐО
КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР УКЦ
свв. Володимира й Ольги
2347 W. Chicago Avenue, Chicago, Ill.

Голова Округи:
Роман Припхан .... (708) 456-5956

Неділя, 4-го листопада, 10:00 рано — 4:00 по пол.
Округа ДІТРОЙТ
УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР
26601 Ryan Road, Warren, Michigan

Голова Округи:
д-р Олександер Серафин .... (313) 646-5882

Субота, 10-го листопада, 11:00 рано - 4:00 по пол.
Округа КЛІВЛЕНД
ЗАЛЯ ім. МИТРОП. А. ШЕПТИЦЬКОГО
Парохія св. Йосафата
5720 State Road, Parma, Ohio

Голова Округи:
Василь Ліщинецький .... (216) 842-1066
або 888-4220

Для всіх присутніх на семінарях подаватиметься ПОЛУДЕНОК. УЧАСТЬ У СЕМІНАРІ Вашої Округи прошу негайно зголосити до Голови Округи. З огляду на замовлення харчів, Ваше зголошення участі є необхідним.

Чи будуть на Пряшівщині картини Енді Варгола

Американські гості та члени комітету Товариства Енді Варголи на прийнятті у мера міста Меджилабірці

Фото І. Вашко.

18 вересня Пряшівщину відвідав віцепрезидент Фундації Енді Варгола (в Америці відомий як Варгол) у Ню Йорку, рідний брат відомого художника Джан Варгола із сином Марком. 19-го вересня американські гості побували у Свиднику та на Дуклянському перевалі. Після обіду у Меджилабірцях вони зустрілися з авторським колективом монографії про Енді Варголу, очолюваним художником Мирославом Цигларжем із Праги. Монографія мала б охопити і родовід Енді Варголи, батьки якого еміґрували в ЗСА із Пряшівщини і обоє були русинами-українцями.

Після зустрічі гості побували на виставці творів художників-модерністів із фондів майбутньої арт-студії Енді Варголи, що її у Меджилабірцях влаштовано з нагоди приїзду представника Фундації Енді Варголи. Джан Варгола не скривав свого розчарування з приводу повільного темпу реконструкції майбутньої арт-студії.

Тут треба зробити невеличку екскурсію в минуле.

Навесні цього року тричленна делеґація представників міста Меджилабірці (з ініціятиви проф. Павла Магочого) побувала у Ню Йорку на переговорах з представниками Фундації Енді Варголи. Метою переговорів була інформація про заснування у Меджилабірцях музею Енді Варголи, придбання для музею обіцяних його оригінальних творів (спочатку говорилось про кільканадцять картин, потім про дві) та придбання фінансової допомоги для його діяльности. Представники Фундації, зокрема її президент Ґілліс, ніби поставилися проти заснування музею Енді Варголи, мотивуючи це тим, що музей його імени вже існує в Пітсбурґу. Вони ніби запропонували заснувати арт-студію Енді Варголи. З Ню Йорку меджилабірчани повернулися з порожніми руками і навіть без конкретної обіцянки картин чи фінансової допомоги. Мовляв, все вияснится, коли буде завершена будова арт-студії. Реконструкція мала бути закінчена у серпні.

Представник Фундації приїхав (вже вдруге), а реконструкція все ще не закінчена...

В бесіді з майбутніми працівниками арт-студії (а в студії вже на самому початку мало б працювати п'ятеро людей) Джан Варгола не погодився ні зі зміненою назвою, тобто, щоб новоснована студія носила ім'я його брата і запропонував, щоб вона була музеєм модерного мистецтва. Ніякої конкретної фінансової допомоги він і на цей раз не обіцяв.

Увечорі того ж дня американський гість Джан Варгола з сином побували в рідному селі своїх батьків Миковій, Свидницької округи, де зустрілися із своїми родичами та представниками місцевого національного комітету, директором музею української культури та представниками округи.

Джанові Варголі було пред'явлено проєкт побудови у селі меморіяльного будинку сім'ї Варголів (Вархолів) в якому мала б бути розташована експозиція переселенства. Бо лише із сім'ї Вархолів та Завадських (рідня батька і матері Енді Варголи) переселилося за море понад двадцять людей. Проєкт у вигляді рідної хати батьків Енді та Джана Варголів виготовив архітект Сергій Хома з Братислави. Бюджет побудови будинку розраховано на дев'ятнадцять (чому не двадцять) мільйонів крон. Де взяти ці мільйони, ніхто не знає. Джан Варгола похвалив ініціятиву своїх земляків, однак гаманцем не потряс. З Пряшівщини він зі сином виїхав у Прагу, де 24-го вересня в одній з найбільших картинних галерей — Вальдштенській іздарні — було відкрито виставку картин його брата Енді Варголи — понад вісімдесят картин.

Отже, вже тепер зрозуміло, що на Пряшівщині не буде ні музею, ні арт-студії ім. Енді Варголи. Чи в новоснованому музеї модерного мистецтва у Меджилабірцях будуть якісь оригінальні картини засновника поп-апарату і скільки їх буде — покищо невідомо. Коли я в серпні ц. р. на конференції б м. Гаррегейт (Англія) задав це питання проф. Магочі, він відповів: „Може будуть, але можуть і не бути"...

Микола Мушинка

Пряшів.

Концерт...

(Закінчення зі стор. 2)

руся Дольницька перевершили всі сподівання слухачів.

Після закінчення своїх студій у Відні піяністка плянує провести концертову туру по Україні. Не обмежуючи себе тільки до сольового репертуару, вона також хоче виступати концертово із камерними ансамблями і як акомпаньяторка.

РОЗСТРОЄНИЙ БЕЗУСПІШНІСТЮ облоги проти збунтованого християнського ватажка генерала Мішеля Ауна, теперішній ливанський уряд президента Іляяса Граві звернувся офіційно з проханням до Сирії, щоби її військо допомогло виґнати М. Ауна та його прибічників з контрольованих ними районів східнього Бейруту. Місцеві політики та пресові звідомлення стверджують, що таке прохання від уряду Ливану минулої середи передано на руки Абдули Галіма Хадама, віцепрезидента Сирії, який негайно покликав до себе американського та французького амбасадорів, для обговорення цього прохання. Згідно з повідомленнями пресового аґентства Ассошієйтед Пресс з Бейруту, війська Сирії зайняли позиції в Бейруті разом з цілими колонами танків, як також і в горах поблизу столиці. Одначе генерал М. Аун цьому не придає уваги, як виглядає із його заяви кореспондентам, що переводили з ним інтерв'ю в його бункері. „Дамаск є багато розумнішим щоби реагувати на прохання безсилого та непопулярного уряду президента Граві". Але після невдалого замаху на його життя ген. Аун втік до французької амбасади в Бейруті.

ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО

в суботу, 20-го жовтня 1990 р., о год. 1-ій по пол. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

буде відправлена

ПАНАХИДА

ЗА ДУШІ СПОЧИЛИХ:

бл. п. Галини Овсієнко
бл. п. Василя Овсієнко
бл. п. Любомира Овсієнко

Колишніх приятелів Покійних проситься про участь та молитви.

Ю. І О. СОСЕНКО

Ділимося сумною вісткою, що з Божої Волі у п'ятницю рано, 5-го жовтня 1990 року після довгої і тривалої недуги на 80-му році життя відійшов у вічність

бл. п.

Григорій Сидорець

Покійний був відданий своїй церкві та українській громаді. Він поклав основу початкам української православної церкви св. Юрія Переможця в Трентоні, Н. Дж.

Залишив у смутку свою тяжко хвору дружину Катерину, дочку Галину, сестру Ольгу в Україні.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 8-го жовтня о год. 9-ій ранку в українській православній церкві св. Юрія Переможця в Трентоні, Н. Дж., відтак на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Нехай американська земля буде йому легкою!

ІВАН ГУЩА

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 12-го жовтня 1990 року у ранніх годинах відійшов від нас у вічність

наш найдорожчий

МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

Роман Карачевський

уроджений в Стрию, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ **відбулися в понеділок, 15-го жовтня 1990 р. у похоронному заведенні** Yonkers Funeral Home, **опісля в українській католицькій церкві св. Михаїла, звідки тіло Покійного було перевезене на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.**

Горем прибиті:
НАДІЯ — дружина
ОКСАНА — донька
МАРІЯ САХРИН — шваґерка
та ближча і дальша родина в Канаді
та в Україні

„Возлюбленику муз і грацій, ждучи Тебе, я тихо плачу і думу скорбную мою Твоїй душі передаю".
(Т. Шевченко, „Неофіти")

В суботу, 20-го жовтня 1990 р. о год. 10:45 ранком на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

відбудеться

ПОСВЯЧЕННЯ НАГРОБНОГО КАМЕНЯ

на могилі нашого найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І СИНА

бл. п.

АЛЕКСАНДРА (АЛЬКА) МАЄВСЬКОГО

про молитовну злуку за душу Покійного та до ласкавої участи просять:

ХРИСТИНА — дружина
ЗОРЯНА І АЛЕКСАНДЕР — діти
ТАНЯ — мати

ЗАУПОКІЙНІ ЛІТУРГІЇ

того ж самого дня будуть відправлені

в церкві св. Юра в Ню Йорку, 9-та год. ранком;
св. Архистратига Михаїла, Філядельфія, Па.;
в Люрді, Франція та
в соборі св. Софії в Римі

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що в п'ятницю, 12-го жовтня 1990 р. відійшов у вічність на 71-му році життя

наш найдорожчий

МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

Стефан Петричка

ПАНАХИДА у вівторок, 16-го жовтня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Humiston, **Керґонксон, Н. Й.**

ПОХОРОН в середу, 17-го жовтня о год. 10-ій ранку з української католицької церкви Пресвятої Тройці в Керґонксоні, а опісля на місцевий цвинтар.

У глибокому смутку:
дружина — ТЕОДОЗІЯ
доня — АНАСТАЗІЯ
син — ЮРІЙ з дружиною ЕТЕЛ

З глибоким смутком повідомляємо, що з Волі Всевишнього відійшов у вічність 29-го вересня 1990 р. на 93-му році життя

наш найдорожчий

МУЖ, БРАТ, ВУЙКО, КУЗИН, ШВАҐЕР

св. п. д-р дентистики

СЕМЕН КОЧІЙ

народжений 12-го лютого 1897 року

ПАРАСТАС І ПАНАХИДА **були відправлені 1-го і 2-го жовтня в похоронному заведенні Петра Капи, при Чикаґо авеню.**

ПОХОРОН **відбувся в середу, 3-го жовтня з катедри св. Миколая, відтак Тлінні Останки перевезено на цвинтар св. Миколая в Чикаґо, Ілл.**

Залишені у глибокому смутку
дружина — СТЕФАНІЯ
сестра — ОЛЕНА МУСЯЛ з дочкою
НАТАЛКОЮ ЯКИМЧУК в Україні
родини: БОДАКИ, ГЛИНСЬКІ, ҐОЇ, ҐОНЗАЛЕЗ, ДОНЄВИЧ, ЗАХАРЧУКИ, МАРҐАЛЬСЬКІ, ТКАЧУКИ

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що 22-го липня 1990 р. по довгій недузі відійшов у вічність

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І ПРАДІДО

бл. п.

ВАСИЛЬ КОСТРИК

Покійний народився 5-го лютого 1913 р. в селі Боневичі, пов. Доброміль.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ **відбулися в катедрі св. Йосафата, а відтак на цвинтарі св. Андрія в Пармі, Огайо.**

У глибокому смутку:
дружина — КАТЕРИНА
донька — ЛЮБА ДАРМОХВАЛ з мужем МИХАЙЛОМ і дітьми
ІРИНОЮ
ХРИСТИНОЮ ТЕРПИЛЯК з мужем д-р МАРКОМ і сином АНДРІЙКОМ
ЛЕСЕЮ РІЛ з мужем ІВАНОМ
МАРУСЕЮ
донька — ІРИНА ШОБАР з мужем АНТОНОМ і дітьми ДАРІЯНОМ, ЛЯРИСОЮ і ТАМАРОЮ
донька — МАРІЙКА НАГАЄВСЬКА з мужем д-р ОЛЕГОМ і дітьми МАРКОМ і ІЗИДОРОЮ
син — НЕСТОР з дружиною НІНОЮ і дітьми НАТАЛКОЮ і МЕЛАНІЄЮ
донька — ҐЕНЯ ВАЙБЕЛЬ з мужем ІВАНОМ і дітьми НІКОЛ і ЛЕСЕЮ

„Муза" перед поїздкою в Україну

Молодіжний ансамбль „Муза" у Торонто вже сьомий раз ставить актуальну сьогодні і цікаву п'єсу зі сучасного українського життя у Канаді — „Приїзд матері" (автор — С. Гурко) і другу з часів українізації в Україні — „Мина Мазайло" (автор М. Куліш).

Обидві п'єси зацікавили публіку як в Канаді, так і в Україні актуальністю теми і доброю грою акторів під режисурою М. Гава.

Перед поїздкою в Україну обидві п'єси знову ітимуть на сцені Торонто, а також поза ним. „Приїзд матері" — в суботу, 1 грудня цього року, а „Мина Мазайло" у лютому наступного.

У час всенародного національного зрушення на рідній землі ансамбль „Муза" наполегливо спрямовує свою увагу на постановку нових п'єс як „Розгром" — І. Багряного, „Пекельний суд" П. Тимочка (автор проживає в Україні) та комедійно-сатиричні „Директива з центру" — В. Лисянського і „Кар'єра доктора Цибулі" Б. Олександрова.

Попередні п'єси добре оцінені критиками в українській пресі і віримо, що так само будуть оцінені публікою в Україні.

Десятий рік „Муза" безперервно продовжує свою культурну працю і вірить, що українська громада нашу працю підтримає не тільки морально, але й матеріяльно.

Підготова за жанром різних п'єс вимагає не тільки доброї гри акторів, але й грошового вкладу, сценічного оформлення як декорації, бутафорія, реквізит, одяг та оплата дороги в Україну.

Учасники в п'єсах в більшості завантажені університетськими студіями і переконані, що українська громада серйозно поставиться і відгукнеться до культурних проблем української канадської молоді.

Управа „Музи"

Проф. В. Маркусь у Пряшеві

14-го вересня Пряшів відвідав професор Чикаґського університету Василь Маркусь, уродженець Закарпаття, автор двох монографій про Закарпатську Україну та довгорічний співробітник 10-томної „Енциклопедії українознавства", що виходила в Парижі під редакцією Володимира Кубійовича.

На робочому засіданні він зустрівся з десятьма майбутніми авторами гасел для чехо-словацької частини нової шеститомної „Енциклопедії українців діяспори", редколеґію якої він тепер очолює.

Проф. Василь Маркусь (в центрі) під час зустрічі з українською громадою Пряшева. Зліва — О. Зозуляк, головний редактор газети „Нове життя", справа — М. Мушинка.

(Фото В. Грешлик)

Увечорі того ж дня у пряшівському „Руському домі" американський вчений-політолог зустрівся на бесіді з українською громадою міста Пряшева. У вступній частині він коротко розповів свою біографію та познайомив присутніх з проєктом „Енциклопедії українців діяспори". Далі він відповів на численні запитання учасників бесіди. Найбільше запитань було на тему сучасного русинізму в Карпатах. Проф. Маркусь висловився за плекання „руської" реґіональної культури, однак не погоджується з тим, щоб закарпатських русинів вважати окремою нацією, відмінною від української.

Микола Мушинка

М. Горинь в Оттаві

Михайло Горинь, голова секретаріяту Народного Руху України, народний депутат Верховної Ради УРСР і колишній політичний в'язень, приїхав до Оттави 25-го вересня. На запрошення Олександра Кіндія, члена канадського парляменту, М. Горинь відвідав канадський парлямент і був присутнім там під час так званого періоду запитань. Спікер Джан Фрейзер відмітив присутність українського депутата, а посли усіх політичних партій Канади привітали його оплесками.

По полудні того дня М. Горинь зустрівся з відповідальним директором спеціяльної групи торгівлі Канади з СССР, Нестором Ґайовським, який, правдоподібно, буде назначений першим консулом Канади в Києві. Розмова Гориня з Ґайовським тривала півтори години і головною темою було питання відкриття канадського консульства в Києві в якнайскоршому часі. Найбільшою перешкодою у відкритті консульства є брак відповідного приміщення. Вже кілька місяців проходять розшуки за таким приміщенням, однак, покищо успіху немає. Народний депутат Горинь висловив припущення, що уряд УРСР вітає на словах відкриття канадського консульства, але в дійсності не прикладає зусиль, щоб це здійснити. Подібна ситуація існує також з відкриттям консульства ЗСА в Києві.

Недавнє перебування в Оттаві заступника голови Київської Міської Ради народних депутатів Олександра Мосіюка, який також зустрічався з Н. Ґайовським і з парляментарним секретарем міністерства зовнішніх справ Канади, Патриком Боєром, дає підставу сподіватись, що міська влада Києва допоможе знайти відповідне приміщення для канадського консульства. В зв'язку з цим Н. Ґайовський і П. Боєр плянують бути в Києві при кінці жовтня, щоб остаточно договоритись з українськими властями про приміщення.

Після розмови з Н. Ґайовським М. Горинь стрінувся з вищезгаданим П. Боєром, парляментарним секретарем міністерства зовнішніх справ Канади. П. Боєр передав М. Гориневі привіт від міністерства зовнішніх справ Канади, Джо Клярка, який того дня був у Ню Йорку і не міг особисто прийняти українського депутата. П. Боєр цікавився працею Верховної Ради УРСР і висловив признання за ухвалу про суверенність і незалежність України. Він підтвердив, що канадський уряд зацікавлений якнайскорше відкрити консульство в Києві і сказав, що він особисто відвідає столицю України в кінці жовтня, маючи надію, що до того часу справа приміщення для консульства буде полагоджена. Боєр сказав, що в його окрузі живе багато українців та що він вже від 1984 року при кожній нагоді рекомендував канадському урядові відкрити консульство в Києві. Він зазначив, що зі здобуттям повної суверенности канадський уряд не буде мати труднощів перетворити консульство в амбасаду.

Увечорі того дня М. Горинь виступив перед численною громадою місцевих українців у приміщені собору української православної церкви. Він дав детальний огляд праці Народного Руху України, Народної Ради України і Української Республіканської Партії, накреслюючи пляни на майбутнє. М. Горинь висловив занепокоєння з огляду на недавню ухвалу Верховної Ради СССР, яка дає президентові Ґорбачову необмежену владу. Горинь побоюється, що Ґорбачов схоче використати свій мандат, щоб сповільнити процес, який веде до незалежности України. Однак Горинь сумнівається чи цей процес можна буде зупинити. На його думку є два ключеві чинники, які матимуть вплив на дальший розвиток подій у СССР, а саме: політика Боріса Єльцина відносно повного усамостійнення російської республіки і наставлення держав західнього світу відносно самостійницьких стремлінь поодиноких республік Совєтського Союзу.

Проф. Богдан Боцюрків подякував гостеві за цікаву та інформативну доповідь. Перед від'їздом з Оттави в середу, 26-го вересня, М. Горинь мав інтерв'ю з репортером Міжнародної служби радіо Канада та виступив на місцевій телевізійній програмі.

Степан Яворський

Компартія...

(Закінчення зі стор. 2)

ся від її московської „сестриці", все відбувається за московських сценарієм. Та ж сама президентська нагінка в Москві і та ж сама в київських пристосуванців. Ідентичність форумів представників комуністичної верхівки вражає кожного, хто вміє прислухатися до їхньої мови та практичних виявів, а ті, що проповідують тепер „комуністичне благородство", чи простіше „нову совєтську спільноту народів" горбачовського зразку, є без сумніву васалами Кремлівського центру. Є ще серед них й такі, які бажають сидіти на кількох тільцях „демократії" і „порядности", вичікують чия візьме.

Можливо тому ЦК КПУ так завзято взявся поборювати УРПартію, політичну партію колишніх політичних в'язнів, попередником якої, як відомо, була Українська Гельсінкська Спілка, підвалина Народного Руху України, який повністю розвинув свою діяльність в обороні прав українського народу і тому заслуговує також від української діяспори повної моральної, політичної і матеріяльної підтримки. Не випадково саме проти неї (УРП) „Радянська Україна", яка є органом ЦК КПУ, веде шалену ідеологічну і силову кампанію, бо структура УРП партії ніколи не піддавалася жодному контрольному впливові, розкривала усі затії комуністів і комунізуючих елементів, а особистий авторитет керівництва УРП викликає симпатії в широких колах народу і навіть в деяких членів Компартії, яких не може не вражати лицарський (а не буржуазно-націоналістичний — як пише газета) дух стійкости.

„Тверде робітниче 'НІ' тим 'демократам', які виступають в імені народу, на ділі підмінюють демократію нетерпимістю", — пише „Радянська Україна". Все це відомі слова із совєтської пропаґанди, які десятиліттями застосовувались „штатними" пропаґандистами за сталінських часів терору і брежнєвського застою. Дуже часто вони були прологом до фізичних розправ, масакр і терору Компартії проти її політичних противників, а також й невинних осіб. Багато в цих словах злості, брехні, інсинуацій, хоч сказані вони не на пленарних нарадах ЦК КПСС, а на „громадському" мітинґу оборони пам'ятників Ленінові, що їх тепер здіймає з п'єдесталів і витирає з пам'яті український народ. Тамошній журналіст Володимир Рубан називає це „ударом України вчорашньої і завтрішньої". Ми однак думаємо, що заповідник сталінщини і брежнєвщини залишився головним маяком для комуністів в Україні, не зважаючи на те, що комуністичні ідеї збанкрутовані, а їхня практика обійшлася Україні дуже дорого.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ схвалила відкритим голосуванням проведення референдуму в 1991 році, яке дасть можливість мешканцям Пуерто Ріко вирішити майбутній статус своєї країни. Однак луїзіянський демократ Беннет Джансон висловив деякий скептицизм з приводу закону про референдум, вказуючи на те, що він не зможе бути прийнятий теперішнім складом Конгресу у короткому часовому відтинку. Законопроєкт, прийнятий Палатою Репрезентантів, передбачає проведення референдуму 16-го вересня 1991 року. Якщо пуерторіканці проголосують за збереження „статус кво", їх автономні права будуть значно розширені. Покищо з впевненістю можна ствердити, що вони не хочуть державної незалежности. Попереднє опитування населення — 3,6 міл. осіб — показує, що 48 відсотків хочуть, щоб Пуерто Ріко стало 51-им стейтом ЗСА, 44 відсотки — за теперішній статус добровільно приєднаної території, який вона отримала в 1952 році, та лише 7 відсотків підтримують ідею незалежности.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк — Кларкставн СК — 1:1

Продовжуються футбольні розгривки за чемпіонат II дивізії Космополітальної Ліґи Ню Йорку. В неділю, 7-го жовтня, відбулися ігри 3-ої рунди, в якій перша дружина УСК зустріла у себе вдома футболістів з м. Кларкставн. Звітова зустріч пройшла живо й цікаво, обидві дружини показали гарний футбол та створили ряд емоційних моментів під одними то другими воротами. До перерви вислід залишивсь „сухим" — 0:0. Після відпочинку конто ґолів відкрили гості, але в 65-ій хвилині наш новий напасник Б. Смит з гарної акції Романа Плісака вирівняв рахунок 1:1.

Після цього обидві дружини створили ще добрі нагоди до здобуття чергових ґолів, які, одначе, успішно ліквідували воротарі і оборонці обидвох дружин.

Резерва УСК перемогла резерву Кларкставну вислідом 3:2.

С. К.

УСВТ „Ч. Січ" — „Морріс Метеор" СК — 1:4

В цій зустрічі за чемпіонат півпрофесійної дивізії Ґарден Стейт Ліґи, що відбулася на виїзді в містечку Рендолф, „Ч. Січ" зазнала поразки, вислідом 1:4. На початку „Січовики" вели 1:0, що його з далекого стрілу здобув оборонець Микола Дворський. Після цього ґоля господарі перейняли ініціятиву, завдяки якій ще перед перервою вирівняли вислід 1: 1. Після відпочинку протягом цілої другої половини домінували в грі футболісти „Метеора", які навіть граючи вдесятку після вилучення суддею їх змаґуна за неспортову поведінку, зуміли здобути три чергових ґолі і разом з ними свою першу перемогу в цій новій на півпрофесійній дивізії. Як і в попередніх двох виступах в цій зустрічі найслабшою ланкою дружини є напад, в якому бракує ефективного лідера.

Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: Хамуляк, В. Науменко, Дворський, І. Паливода, Торій, Олью, Василак, П. Паливода, Голубець, Даник, Муніз. Провідник і тренер Михайло Паливода.

НОВІ УСПІХИ „СІЧОВИКІВ"

Р. Матківська дійшла до чвертьфіналу

Роксана Матківська, чолова тенісистка „Ч. Січі", кандидатка до збірної дружини тенісу УСЦАК, що в наступному році поїде в Україну, бере участь у великому турнірі „Ню Джерзі Стейт Інтерскулястік Атлетік Асосіейшин". В суботу, 6 жовтня, в черговій рунді Роксана перемогла свою суперницю Акіко Токуда з міста Кліфтону вислідом 6:2, 6:2. В неділю, 7 жовтня, в двох змаганнях за вхід до чвертьфіналу Матківська елімінувала у першій грі Санддру Мальтцман 6:0, 6:0 і Карін Гейт 6:4, 6:3.

Є. Чижович здобув новий рекорд

Євген Чижович, довголітній член УСВТ „Ч. Січ", колишній тренер футбольних дружин „Ч. Січі", тепер ланковий футболу УСЦАК, осягнув свій новий рекорд між футбольними тренерами середніх шкіл Ню Джерзі, після цього, як тренована ним дружина середньої школи „Коламбія" в Мейплвуді, здобула 410-ту з черги перемогу. Тією перемогою Чижович побив рекорд в своїй 27-літній тренерській кар'єрі, покійного тренера Отта Гааса, яку цей здобув у середній школі Чатам Боро, Ню Джерзі. Під проводом Чижовича футбольна дружина середньої школи „Коламбія" досі теж здобула три чемпіонати в „Ню Джерзі Стейт Інтерсколастік Атлетік Ассосіейшин" в 4-ій групі.

Як вже відомо, Євген Чижович, в ролі ланкового футболу УСЦАК, при тісній співпраці своїх асистентів і Управи централі займається організацією футбольної збірної УСЦАК, що в наступному році в червні поїде в турне в Україну з нагоди 80-річчя СТ „Україна", Львів.

В останніх міжстейтових змаганнях середніх шкіл футбольна дружина „Коламбія" перемогла на виїзді в місті Флітвуд в Пенсильванії місцеву дружину високим вислідом 6:0. Напасник і стрілець дружини „Коламбія" українського походження Стефан Варянка здобув чотири ґолі.

(от)

„Хто є хто" в спорті в американських високих школах

В книзі „Гу из Гу" в спорті в американських коледжах і університетах (1989—1990) між іншими є подані:

Орися Тетяна Савчак — тенісистка університету Дрексел у Філядельфії, де вона студіює. Між основними відзначеннями сказано, що Орися була найціннішою тенісисткою Дрексель в 1988 році: золотою медалісткою на Вільній Олімпіяді в Торонто в збірній українців; членка Української Студентської Організації в ЗСА від 1989 р., членка Українського Студенського Клюбу при університеті Дрексель; ко-капітан, тенісової дружини Дрексель (1989—1990); лідер тенісової дружини в Юнацькій Національній Лізі (1986—1989); інструкторка в тенісовому таборі на Союзівці.

Христина Ліда Савчак — тенісистка університету Дрексел у Філядельфії. У 1987 році одержала спортову стипендію в Дрекселі: здобула І-ше місце в 3-ій позиції поодиноких іграх тенісу; виступала в збірній тенісу українців на Вільній Олімпіяді в Торонто; секретарка Української Студентської Організації в ЗСА від 1989 року; членка Національного Студентського Клюбу в Дрекселі від 1987 року; інструкторка тенісу і лідер Національної Юнацької Тенісової Ліґи 1988 року.

Обидві студентки, сестри є донями Петрусі і Юрія Савчаків з Філядельфії. Юрій Савчак є ланковим тенісу УСЦАК і нині підготовляє збірну тенісу УСЦАК, яка в наступному році поїде в Україну. Ю. Савчак і обидві доні є членами УСО „Тризуб" Філядельфія. Юрій виконує обов'язки ланкового тенісу.

(от)

ВІСТІ З УКРАЇНИ
Російський шовініст Д. Матюхин затривожився...

В київській „Спортовій газеті" в числі з 27 вересня появилася нова добірка листів до редакції, в одному з яких російський шовініст Д. Матюхин написав російською мовою, між іншим, таке:

„Ваша газета скотилася на націоналістичні позиції. Ще раз переконався, коли прочитав 8 вересня звернення „рухівців" до футболістів, тренерів. Цій бандитській організації хіба нема чим займатися, як пхати свій ніс в футбольні справи республіки? Або ви підчиняєтесь, вони командують? Або ви вже так отупіли, що не розумієте, що „рухівці" — це ті ж бандерівці і ОУНівські недобитки. Ця буржуазна організація не тільки розвалить футбол, але і республіку. Ви зрозумійте таку справу, що Україна — це не одна західня її частина і місто Київ. Є сильний Донбас з Донецькою і Луганською областями. Є Дніпропетровщина і Запоріжжя. А тут клюють на ваші націоналістичні фокуси. Я певний, що висказую думку багатьох дійсних любителів футболу, які уважають самостійний чемпіонат України утопійним, який прямо розвалить футбол республіки". На закінчення листа цей лютий ненависник українського народу, російський колоніст, радить, щоб „СГ" дивилася реально на життя та не поміщувала так часто звернення „бандитських організацій".

Подібного, дуже образливого листа проти українських патріотів у спорті, теж російською мовою, написав якийсь Ф. Редько.

Для рівноваги редакція „СГ" помістила теж кілька листів, що їх написали справжні українські патріоти, які і борються за справжнє відродження українського спорту. Згадані листи ворогів України ще раз свідчать про невідрадний факт, скільки перешкод, труднощів і заборон спричиняють нашим спортовим друзям на Батьківщині московські окупанти.

Подав (от)